

- (4) Când există două vocale alăturate (în liță) despărțirea se face între ele
a - er, ha - in
- (5) Când o vocală este urmată de diftong sau triptong despărțirea se face înaintea diftongului sau triptongului.
ho - mă, le - oai, că

Reguli de origine morfologică:
- regulile care au în vedere structura morfematică a cuvântului.

a) cuvintele compuse în cele derivate cu prefixe în sufixe
se despărțesc ținându-se seama de elementele componente:
drept + unghi unt - de - lemn
in - e - gal răf - ba - te, ti - ne - hel.

Nu se despărțesc la capăt de rând:
1. abrevierile formate din litere: UNICEF, UNESCO
2. abrevieri care au devenit deja formule: A.C. = anul curent;

i. en. = înaintea erei noastre.

Punctuația

Reguli de punctuație:

1. Punctul - se folosește

a) după marcare a pauzei dintre 2 prop. sau fraze independente enunțative.

Amîns. Troienele erau mari.

Ti-am spus că trebuie să vii la mine. Tu trebuia să stai pe gânduri.

b) ca semn ortografic și folosește în prescurtări P.N.L.

2. ? Marchese o pausă dar în o intonație interogativă

a) la sfârșitul unei prop. - interogative
Ce mai faci?

b) la începutul unei prop. alcătuită din propoziții interog. sau care se termină cu o prop. interog.

De ce să te agiți atâta și să te îmbolnăvești de inimă, și după o prop. interogativă incidentă, înlocuitor de restul prop.

El era un băiat, - cum să-ți spun?, - frate dragă.

d) imediat după o prop. interog. se pune atât termenul întrebării cât și termenul răspunsului.

- Nu m-a rezolvat problema.

- Chiar așa?!

3. Termenul exclamativ - marchează o pauză dar nu înlocuiește exclamativul.

a) la începutul unei prop. exclamative:

Au să mă rezolv!

b) la începutul unei prop. exclamative:

M-ai să pui micidate ce rău mi-ai făcut!

c) pentru separarea unor construcții incidente cu caracter exclamativ.

Atunci eu, - lasă pe mine!, - și am eu grijă de el

d) după interjecții folosite cu valoare independentă. Ura! strigăte ostile.

Alteori poate separa aceeași interjecție repetată

A! A! A!

A! a! a!

strigă el când i-a zis morțuș

e) după vocative folosite cu sens exclamativ. Ilinule!

4. Virgula

(A) Florirea virgulei în Propoziții

- a) pt. a despărți părți de prop. de același fel coordonate prin juxtapunere

1) sau mai multe subiecte multiple
flori, studenți, militari au dus-lă la CFR

2) M.P. multiple

Sala era înaltă, frumoasă și...

3) 2 sau mai multe atribute:

Sala era spațioasă, înaltă, susținută de stâlpi

4) 2 sau mai multe complemente ^{de auzan fel.} diferite.

A compoartat mele, peru, caise.

Se gândește la mama, tată, la soa lui.

Forța în el, mărunt, ușor, ca un coarșe.

(b) Se pune virgulă în locul unui verb subînțeles care poate să fie sau să nu fie predicat.

Caștrel lui era model de caligrafie, ^{era} scris de mână cu o rețetă diabolică.

(c) Atributele opozitionale (sau construcțiile care ar putea lipsi din comunicare) se separă prin virgulă.
Scriu, frațele meu mai mic, a plecat în exil.

(d) Se regulează toate complementele așezate înainte de elementele regente se despart prin virgulă.
Pe Bologa, întinericul îl răpăra.

— toate construcțiile circumstanțiale așezate înaintea elementului regent se despart prin virgulă.
Fînd bolnav, a fost internat în spital.
Ducîndu-se mai repede la școală, a luat metroul.

e) Virgula separă motivul de restul comunicării indiferent de locul acestuia

— Varile, vino mai repede!

— Vino mai repede, Varile!

— Vine, Varile, mai repede!

1) interjecțiile pot apărea despărțite prin virgulă.
Ha, ha, ha, sau el
Ha - ha - ha

2) SE DESPART PRIN VIRGULĂ

a) elementele coordonate copulative prin **și**
Am cumpărat mere și pere.

b) subiectul de predicat
Elevul purcea ope tablă

c) verbul de complement
Căminele lătra rău.

3) Se despart **ÎN SA PRIN VIRGULĂ** PĂRȚI DE PROP. COORDONATE:

a) copulative - când sunt legate prin **și**
adverbiale, **(nici)**, **(ci)**

și băieți, și fetele învățau bine.
↓
Chiar (de asemenea) → Adv - de întărire.

b) părți de prop coord. adversative:
Era un bărbat înalt, însă slab
(dar)

c) coordonatele disjunctive - dacă conjuncția apare la ambele termeni.

Să mi-l aduci ori viu, ori mort.

d) coord. concludive:

A învățat bine, deci a reușit.

③ Folosirea virgulei în frază

Se despart prin virgulă

a) propoziții coordonate juxtapuse

A venit la școală ¹, a răspuns la lecție ², a plecat acasă ³.

b) propozițiile coord. legate prin conjuncții:
Soarele strălucea, iar darba începea să răsare.
Eu nu-ți vorbesc tie despre lectii, ci îți povestesc
ce am patit.

Sau îngreși? sau te joci?
Nu se despart prin virgulă prop. coordonate:

a) legate prin (și)
Te-am întrebat și ai tăcut
b) legate prin conjuncțiile disp.: (sau, ori, fie) care
se folosesc doar într-una din propoziții.
Tu ești om sau nu ești.

Folosirea virgulei în relațiile de subordonare.

a) virgula desparte subordonate coordonate între ele
prin juxtapunere.
Te-am întrebat¹ / ce mai faci² / cum o mai duci³ / cum
stai cu sănătatea⁴ / cum îți merg afacerile⁵

b) ~~Toate~~ sunt Verbo-locuțiile subordonate așezate
înainte de regent și se despart prin virgulă:
Se pleacă trenul, și răsună în el.
C.D.

Se ar pleacă în excursie, și gândea în el
C.C.

Unde nu te ghidești, și acob acolo îl găsești.
C.C.L.

După ce ieși din spital, și pleacă în stațiune!
C.C.T.

Cum îți vei așterne, și așa vei dormi.
C.C.T.

Făcând o frânt de bucurie, și (nu a venit la școală)
C.C.T.

Ca să nu rămânem repetenți, // m-a amănât anul
Scop

Atributivele explicative se separă prin virgulă:
Frațele mei, care înrădă la școală nr 2,

Conditionala se desparte prin virgulă dacă este
așezată înaintea repetenței sau dacă autorul ^{nu} consideră
că este un element esențial în comunicare.
Dacă nu ne ținea de vorbă, trebuia să termin
prezentarea.

Se desparte prin virgulă indiferent de poziția lor urm.
subordonate:

Caufale: Dacă fumea te dă, fumează esti...

Conectivă (cu): După m-a răsunat, // totuși te iert.²⁾

Consecutivă (CNS): Era atât de slab, // încât abia mergea.³⁾

Opozițională (OP.): În loc să învete, // face alte treburi.

Cumulativă: Pe lângă ce era curat, // se
îmbrăca în f. curat.

Se desparte prin virgulă toate construcțiile incidente.
Eu, fiind el, am să devin medic.
— Acumtate — nu e pe mine, Jire Grigore.

→ în toate prop. intercalate folosesc virgulă.

Se desparte prin virgulă, indiferent de poziție
subordonată instrumentală și sociativă:

Cu a câștig / trăiești bine,¹⁾
Se plimbă // cu câine și plăcu.²⁾

⑤ Punct și virgulă (,)

se poate desparti propoziții coordonate între ele:

Te-am întrebat ce mai faci; cum o mai duci.

b) În dialog poate repara adverbele de afirmație sau negație.

— Cum o mai duci?

— Bine; dar mă cam doare capul.

c) în propoziție imediate rolul virgulei
Are la el desigur pt. făcuto; copil pt. mame;...

⑥ Două puncte (:) :

a) amintește vorbirea directă

El zice:

— Vino mai repede!

b) când urmează o enumerare, o explicație sau o concluzie.

El a adus: legume, fructe, alimente.

c) altele (:) poate repara o propoziție (atribut sau propoziție de restul comunicării).

— Asta e cursul tău: "câteva curiozități".

Apropoziție (din fam. atributivă)

⑦ Semnele citării "..." (ghilimele)

a) — când se citează un citat

b) — când se reproduce vorbirea directă a cuiva
Trecutul de împărat fire "Bă"

⑧ Linia de dialog (-)

— mardelof începutul vorbirii directe

— Ce mai faci?

— Bine.

9) Paraulezele

a) - cuprind o explicație suplimentară

b) - la sfârșit unui citat menționează opera și autorul

10) Pct. de suspensie.

a) Întreruperea în timpul vorbirii.

Între o și ... ved eu pe ...

b) evitarea de către autor a unor cuvinte considerate vulgare

c) Pct. a marca o vorbire încoercită

Tara ... țigăroara ...

Sevone ortografice

1. Gratiinal linia de unire / (-)

a) când dispăre o vocală

El-a strigat mama

(Ma)

b) când 2 forme gramaticale diferite alcătuiesc o silabă

Mi-am amintit de tine ducându-mă la școală

c) în cadrul numeralilor

Erau acolo douăzeci-treizeci de oameni

★

2. Apostrof

- când dispăre un monet sau un grup de sunete : D'ale carnavalului.

Domone! , hai mai repede.

3. Linia de pauză — ... —

Separă construcții incidente în funcție de întințitate pe care autorul vrea să o dea incidentelor se poate folosi prin ~~com~~ combinație cu separarea prin virgule

Mandele - fire el - hai mai repede!
 - Mandele, - fire el, - hai mai repede!

Târgu Jiu 1992.

Când scoate soția lui Thunze el târzie capul pe ușa
 timp¹ / (ss) ²radă de ce s-au întârziat ³oza ⁴îmni / iaca⁴
 vede / (ce) ei patru ⁵osteni se uitau la ea peste gard.⁶
 Se întâmplă (ce) armăreni ⁷însercai / (ss) ⁸întră în gospodăria⁹
 (ce) ¹⁰pătea mai arătoasă.

1 C CT (4)

2 C Sc (1)

3 CD (2)

4 P P

5 P P

6 CD (5)

7 P P

8 SS (7)

9 CD (8)

10 AT (9)

3 ex. de / autonime
 paronime

lun - rân

cuminte - neastup.

aproape - departe.

eminent - iminent

ordinar - ordinal

numeral - numerar.

când a) pe planul frazei - adverb relativ care subordonează
 propoziția ... de preferință ei ...